

secev ječe. Noben slovenski list nima tako težkega stališča kakor mi.

Tudi druga izdaja bila je zaplenjena zaradi te opombe.

Ker c. kr. uradom v Mariboru ugaja, da z drakonično strogostjo postopajo proti listom, ki zagovarjajo slovenske težnje, a da so nasproti nemško-radikalnim listom skrajno popustljivi, usojajo si podpisani vprašati Njegovo Prezvzišenost, gosp. pravosodnega ministra:

«Je Njegovi Prezvzišenosti znano neopravičeno zaplenjevanje slovenskih časnikov v Mariboru, posebno dvakratno zaplenjenje 50 št. «Slov. Gosp.» in kako jih more opravičiti?

Je Njegova Prezvzišenost pripravljena, da ukaže nepristranski in strogo preiskati vse obdolžitve, ki so zadržane v zgoraj navedenih zaplenjenih opombah proti sodnikom in porotnikom c. kr. okrožne sodnije v Mariboru?

Je voljan, zopet zabičati nemškim sodnikom po slovenskih krajih, posebno v Mariboru, da postopajo z največjo nepristranostjo?»

Dunaj, dne 20. decembra 1898.

J. Žičkar, Robič, dr. Gregorec, Pfeifer, Biankini, Perič, dr. Bulat, Zore, dr. Žitnik, Vencajz, Spinčič, dr. Krek, dr. Laginja, dr. Stojan, Povše, Pogačnik, Barwinsky, Kušar, dr. Gregorič, Einspieler, grof Coronini, Vuković, Wachnianyn, dr. Ferjančič.

Slovenska sadjarska in vinarska šola.

Čeprav se štajarski Slovenci pečajo skoro izključno le s poljedelstvom, sadjarstvom in vinarstvom, vendar nimajo nobene strokovne šole, v kateri bi se lahko temeljiteje izgojevali za svoje vsakdanje opravilo. Krivo je na tem neizprosno sorodstvo Nemcev do Slovencev. Nemci ne črtijo samo jezika Slovencev, ampak vse, kar je s slovenskim življenjem v katerikoli zvezi. Nemci ne privoščijo Slovincem tudi gospodarskega napredka, ker Slovence hočejo prej ko slej ugonobiti. Seveda moramo priznati, da se nahajajo tudi pošteni ljudje med Nemci, a ti nimajo vajeti v rokah in nam torej ne morejo koristiti, ne morejo blagodejno uplivati na razvoj nemškega in slovenskega naroda na Štajarskem.

Da bi Slovincem nasprotni Nemci pred javnostjo nekoliko prikriili svoja sovražna prizadevanja, pustili so, da se ustanovi tudi na

slovenskem Štajarju jedna sadjarska in vinarska šola. To se je uresničilo z ustanovitvijo take šole v Mariboru. Da pa bi se v istini Slovenci vendar le ne mogli udeleževati dobrot te šole, upeljal se je na njej kot učni jezik nemški jezik. S tem se je doseglo, da je sadjarska in vinarska šola v Mariboru za Slovence brez pomena.

Slovenski kmet, ako hoče svojega fanta spraviti v mariborsko strokovno šolo, mora ga najprej dati kam v mesto, da se mu fant nauči nemški. Jedno ali največkrat dve leti je fant proč od domačega ognjišča, brez vsake zveze z gospodarstvenimi prizadevanji svojih roditeljev. To gotovo ni dobrodejno za bodočega kmeta. Te dve leti pomenita za slovenskega kmeta pa tudi veliko gmotno škodo, kajti fant mora v mestu živeti in za življenje potrebuje denar. Nemškemu kmetu tega ni treba storiti, kajti njegov fant lahko pojde od domače hiše kar v strokovno šolo. In recimo, da se naš kmet res žrtvuje ter da fantu vbiti v glavo neizogibno nemščino, ali je sedaj naš fant že tako sposoben za strokovno šolo kakor nemški? Nikakor ne! V šoli se je naš fant učil nemški računati, pisati, čitati, a izrazi za gospodarstvene potrebe se mu niso podajali, ker ni bilo za-to priložnosti. Da je temu res tako, lahko potrdijo gospodje, ki niso hodili v nemške šole po jedno, dve leti, ampak po osem, deset let. Ko torej pride naš fant v nemško strokovno šolo, še vedno nima dovolj jezikovnega znanja za prosperovanje v svoji stroki. Pouk mu torej ne bo toliko hasnil, kakor če bi se vršil v njegovem slovenskem jeziku. In po dovršeni strokovni šoli, kaj naj stori slovenski fant s svojimi nemškimi izrazi med slovenskim ljudstvom? Svoje pridobljene znanosti ne bo mogel v polni meri uporabljati med rojaki.

Jasno je razvidno iz tega, da nemške vinarske in sadjarske šole za Slovence niso primerne. Kakor se za nemške fante ne ustanavljajo slovenske strokovne šole, tako se ne smejo tudi za slovenske fante ustanavljati nemške. To pravi nam že priprosta pamet, katere pa žal, tako rado primanjkuje Nemcem. Za Slovence se mora ustanoviti slovenska sadjarska in vinarska šola, le ta jim more prinašati zaželjeno korist.

Zato pa, Slovenci, zahtevajte po svojih shodih neumorno, da se sadjarska in vinarska šola v Mariboru posloveni. Le tako more postati ta šola dobrodejnega in uplivnega pomena na Spodnjem Štajarskem. Sadjarska in vinarska šola v Mariboru se naj posloveni,

to naj bo odslej naša jednoglasna in odločna zahteva, dokler se nam ne uresniči. Rojaki, na delo!

Državni zbor.

Na Dunaju, 15. decembra.

Železnice.

51 milijonov goldinarjev bo država izdala za nove železnice, ki se bodo zidale po raznih kronovinah našega cesarstva. Od te velike svote pride na Dalmacijo 12 milijonov goldinarjev. V seji 14. decembra, ki je trajala od 7. ure zvečer do 3. ure zjutraj (v sredo), se je končala ta razprava. Dalmatinski Hrvati, potem Poljaki so s to postavo posebno zadovoljni. Čudili smo se, kako je dalmatinski Srb dr. Banjak pri tej obravnavi o železnicah mogel govoriti o pastirskem listu, ki ga je razposlal carigrajski patrijarh pravoslavim škofom v Bosni in Hercegovini, potem o naporu katoliških škofov, ki skušajo pravoslavne (staroverce) zjediniti s katoliško cerkvijo.

V četrtek 15. decembra se je seja začela se le ob pol 2 popoldne. Začetek je bil tako buren, da smo mislili, ka se obravnava sploh ne bo mogla pravilno začeti. Wolf in njegovi tovariši so kričali nad pravosodnim ministrom, ker je bila zasežena številka njegovega lista »Ostd. Rundschau«. V konfisciranem članku grozi Wolf, da bo krogla zadela v prsi vsacega, ki se predrzne, ustavljati se nemškim terjatvam. Wolfu so priskočili na pomoč osobito socijalni demokrati in krščanski socijalisti.

V tej seji se je poslanec Girstmayer kaj hudo vrezal. Vprašal je predsednika zbornice, kako da se ni danes (četrtek, 15. dec.) sestavil poljedelski odsek, kakor je bilo to odločeno. Namesto 48 se je sešlo le 6 poslancev k seji. Predsednik izjavlja, da je z ozirom na zadnjo dolgo sejo (do 3. ure zjutraj) ob koncu seje naznanil, da se poljedelski odsek ne bo danes ob 10. uri sešel. Gospoda Girstmayerja — pravi predsednik — ni bilo v seji, ko sem to povedal. — Drugi poslanci so trdili, da je Girstmayer takrat spal, ko je odpovedal predsednik sejo poljedelskega odseka. V isti seji je poročevalec za postavo o izboljšani plač za državne uslužbenke dr. Peatak čudno osmešil poslanca dr. Pommerja; ravno tako tudi pustolovca Stojalovskega.

Na Dunaju, 20. decembra.

V današnji seji — 20. decembra — se je dokončala obravnava zastran omemjenih plač za državne uslužbenke. Govorilo je mnogo

darinom. Mandarin ga ježno in žugaje pogleduje, tako da je starec skoraj zgubil ves pogum. Pa plačilo, katero je gotovo pričakoval, ga je navduševalo. Po običajnem pozdravu stopi torej predrzno k mizi in reče z mirnim glasom: «Kaj se je snoti obravnavalo s princem Dikdikom, mi je znano. Prav za prav bi bil stvar moral takoj Hipehovi naznaniti. Ako bi bil to storil, ali ako še storim, potem ne stavim krajcarja, da vam gre za glavo. Pa jaz sem dober človek in Vas imam rad, tudi bi rajši imel Dikdika za cesarja, ki iz dna srca sovraži proklete kristijane in Francoze. Zato sem prišel vprašati, koliko mi daste, ako sem do prihodnje polne lune tiho.»

Mandarin ga debelo gleda in obledi. Pa kmalu se zopet zave, zgrabi bodalo in reče: «Ničvrednež, smrt ti bodi plačilo!»

Minge pa odgovori: »Poslušajte poprej in potem me še le usmrтите. Jaz sem si mislil, da me bode tako sprejeli, zato sem se na vsak način zavaroval. Ako ne pridem v dveh urah domov, mora moja žena takoj zanesti neko zapečateno pismo k prvemu ministru, in moja smrt bo natanko potrdila vsebino pisma. Tega vam pač ni treba natančneje pojasnjevati.»

Mandarin odloži bodalo in reče posiljenim nasmehom:

«Ti si zvit mož, zato bode dobro, ako te pridobimo na svojo stran. Koliko hočeš za to imeti?»

«2000 kvanov.»

«2000 kvanov! In eden kvan ima 600 sapek, to je milijon in dvestotisoč sapek! Ali si nor?»

«Jaz bi bil sicer storil tudi za tisoč kvanov. Pa ker ste segli po bodalo, sem sprevidel, da sem celó življenje postavil v nevarnost.»

«In kdo mi je porok, da nas ne izdaš?»

«Moja korist: 1000 kvanov mi takoj izplačate, 1000 pa potem, ko se vam posreči zarota. Ali mislite, da bi mi cesar več dal, ako bi vas njemu naznanil? Ako bi bil dobil 100 kvanov, bi bilo že veliko.»

Mandarin premišluje nekaj časa, potem reče: «Dobro. Ti dobiš denar. Pa priseči mi moraš pri vseh bogovih, da bodeš molčal.»

Minge je bil pripravljen za vsako prisego. Na to dobi 1000 kvanov v zlatu in podpiše pobotnico, kakor je menil. V resnici pa mu mandarin da nek drug listek, na katerega se je Minge podpisal. Potem ga odpusti s hinavsko prijaznostjo. Ko pa Minge zapusti palačo, zapove mandarin dvema vojakoma, da sledita jetničarju in ga zgrabita. — Nek služabnik pa je moral takoj nesti jetničarjevi ženi listek z Mingejevim podpisom,

da zahteva od nje pismo, o katerem je pravil Minge mandarinu. «Tako,» reče potem mandarin sam sebi, «Minge, ti si sicer zvit, pa še ne zadosti, da bi premagal anamskega ministra.

9. Dva različna jetnika.

Jetničar je s svojim denarjem v mesečni noči dirjal proti domu, kolikor so mu dale stare noge. Kakih dvesto korakov pred trdnjavo konečno vendar postoji, da pride zopet k sapi. «Prvi krajec je že minul,» govori sam s seboj, «čez šest ali sedem dni nastopi polna luna in takrat že bodem jaz bogataš, ako mi pri princu in pri stotniku ob vodnih vratih tudi tako dobro izteče. To je bilo res dobro, da sem ga prekanil z zapečatenim pismom, ki bi bilo pri moji ženi. Ta zvižaja mi je rešila življenje. Pa če zve, da je moja stara že davno mrtva? To bi mi najbrž še prav ne bilo. Zato bode za mene menda najbolje, da takoj zapustim mesto s svojimi 1000 kvani. Pa ne boj se, stari Minge! Mandarin ima sedaj važnejše opravke, kakor po moji ženi pozvedovati. Stvar moram zdaj dokončati. Začetek, ki je bil najnevarnejši, se je prav dobro obnesel. Najprvo moram sedaj onega krščanskega dečka zadaviti. Če bi kaj izpovedal, bi mi slo za življenje, in le mrtveci dobro molčijo. Zopet ga hočem vzeti na hodnik, kakor poprej, da